



BİLİM SANAT MERKEZİ TÜRKÇE ALANI YARDIMCI DERS MATERYALİNİN 21.YÜZYIL BECERİLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

ANALYSİNG SCİENCE AND ARTS CENTER TURKİSH AUXILIARY COURSE MATERIAL İN TERMS OF 21ST CENTURY SKİLL

Ş. Şenay İLİK¹
Gizem KARABACAK²
Emine ŞAHİN³

Özet

Bu çalışmada Bilim Sanat Merkezi Türkçe alanı yardımcı ders materyalinin P21 çerçevesi (The Partnership for 21st Century Learning) doğrultusunda 21. yüzyıl becerileri dikkate alınarak incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın temel verileri, Millî Eğitim Bakanlığı'nın resmî web sitesinde 2022 yılında yayınlanan "Bilim Sanat Merkezi Türkçe Alanı Yardımcı Ders Materyali" kitabından elde edilmiştir. Araştırma sürecinde, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi tercih edilmiş ve veriler betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Araştırmacılar tarafından hazırlanan doküman inceleme formunda, 21. yüzyıl becerilerine yönelik kod ve kategoriler oluşturulmuştur. Araştırmacılar dokümanı ilk olarak ayrı incelemişler, kendi kodlarını, kategorilerini oluşturmuşlardır. Daha sonra bir araya gelerek kod ve kategorilerin tutarlılığına bakarak geçerlik ve güvenilirliği sağlanmıştır. Verilerin analizinde öğrenme ve inovasyon becerileri, yaşam ve kariyer becerileri, bilgi medya ve teknoloji becerileri alanlarının alt boyutları kodlaştırılarak oluşturulmuştur. Çalışma sonunda, ders materyalinde en çok yer verilen becerilerin "yaratıcılık" ve "eleştirel düşünme" olduğu tespit edilirken, "esneklik" ve "liderlik" gibi becerilerin oldukça sınırlı bir şekilde yer aldığı görülmüştür. Bununla birlikte, "teknoloji" ve "bilgi iletişim becerileri" gibi alanların da materyalde yeterince yer almadığı belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre şu önerilerde bulunulmuştur. BİLSEM müfredatlarının ve yardımcı kaynakların genelinde 21. Yüzyıl becerilerinin tamamına yer verilmelidir.

Anahtar kelimeler: BİLSEM, türkçe ders materyali, 21, yüzyıl becerileri.

Abstract

In this study, it is aimed to examine the Science and Arts Center Turkish language supplementary course material in line with the P21 framework (Partnership for 21st Century Learning), considering 21st century skills. The primary data of the study were obtained from the book "Science and Arts Center Turkish Language Auxiliary Course Material," published on the official website of the Ministry of National Education in 2022. In the research process, document analysis, one of the qualitative research methods, was preferred, and the data were evaluated by the descriptive analysis method. In the document analysis form prepared by the researchers, codes and categories for 21st century skills were created. The researchers first analyzed the document separately and created

¹ Doç.Dr., Necmettin Erbakan University, Ahmet Keleşoğlu Education Faculty, Konya, e-mail: senayilik@gmail.com Tel: 05065134709, ORCID ID: 0000-0001-7092-379X

² YL Öğr., Necmettin Erbakan University, Ahmet Keleşoğlu Education Faculty, Konya, e-mail: gizemkarabacak26@gmail.com, Tel: 0546 6913601, ORCID ID: [0009-0002-1266-8836](https://orcid.org/0009-0002-1266-8836)

³ YL Öğr., Necmettin Erbakan University, Ahmet Keleşoğlu Education Faculty, Konya, e-mail: eeemiinesahinnn@gmail.com, Tel: 05330138156, ORCID ID: [0009-0002-1003-3685](https://orcid.org/0009-0002-1003-3685)

i correspondence: email: senayilik@gmail.com

Copyright © The Author(s). All Rights Reserved.

their own codes and categories. Then, they came together and ensured validity and reliability by checking the consistency of codes and categories. In the analysis of the data, the sub-dimensions of "Learning and Innovation Skills," "Life and Career Skills," and "Information, Media, and Technology Skills" were coded and created. At the end of the study, it was found that "creativity" and "critical thinking" were the skills most frequently included in the course material, while skills such as "flexibility" and "leadership" were included to a limited extent. In addition, it was determined that areas such as "technology" and "information communication skills" were not sufficiently covered in the material. According to the results of the research, the following suggestions were made: All 21st century skills should be included in the BİLSEM curricula and auxiliary resources.

Keywords: BİLSEM, Turkish course material, 21st century skills.

Extended Abstract

Introduction

The rapidly changing world requires individuals not only to have knowledge but also to make sense of this knowledge, interpret it by thinking critically, and produce innovative solutions. In this age shaped by dynamics such as digitalisation, artificial intelligence and globalisation, it is thought that 21st century skills are effective for individuals to be successful (Akcan et al., 2023; OECD, 2018; P21, 2019). For this reason, when we consider the requirements of the age we are in, it becomes a need to provide students with 21st century skills (Arslan, 2020). Gifted students are more successful in using these skills than their peers with typical development. This is because gifted students are faster learners, curious about information, have higher level creative thinking and problem solving skills than their peers due to their thinking structure (Gur, 2011; Kelemen, 2013; Sak, 2020). In this study, it is aimed to examine the Turkish language supplementary course material in terms of 21st century skills in line with the P21 framework (The Partnership for 21st Century Learning) (P21, 2019). In line with the aim of the study, answers to the following questions were sought:

Method

In line with the purpose of the study, document analysis, one of the qualitative research methods, was used and descriptive analysis was used in the evaluation of the data. Document analysis method is the examination of digital and written material related to the subject determined by the researcher and whose authenticity is checked in line with the purpose of the study (Creswell, 2017; Özkan, 2023; Özmen & Karamustafaoğlu, 2019). Document analysis method is applied within the framework of certain stages, especially in studies where textbooks are used as data sources. These stages include selecting a sample from the material to be examined, creating analysis categories, defining the units of analysis and presenting the data obtained in a quantitative form. In this study, the course material was analysed in detail under the guidance of these stages (Miles et al., 2020). At the same time, the study was based on the 21st century skills and sub-skills within the framework of P21 (P21, 2019).

Findings

In the study, in the mentioned course material; 'Learning and Innovation skills were repeated 217 times in total and it was found that creativity skill, innovation skill, critical thinking skill, critical thinking skill, problem solving skill, problem solving skill, communication skill and co-operation skill were included in 62, 4, 56, 56 and 16 activities, respectively. It is seen that most of the 21st century skills included in the course material are the skills under the title of 'Learning and Innovation' skills.

Discussion and Conclusion

In the study, in the mentioned course material; ‘Learning and Innovation skills were repeated 217 times in total and it was found that creativity skill, innovation skill, critical thinking skill, critical thinking skill, problem solving skill, problem solving skill, communication skill and co-operation skill were included in 62, 4, 56, 56 and 16 activities, respectively. It is seen that most of the 21st century skills included in the course material are the skills under the title of ‘Learning and Innovation’ skills. The most common skills are creativity, critical thinking and communication skills. In particular, it was observed that the ‘creativity’ skill was included in the material quite a lot (62 activities) and most of the activities encouraged students to produce original products. This finding coincides with Bessis & Jaqui’s (1973) definition of creativity as ‘giving new identities to old ideas’. In addition, it was found that some skills (critical thinking, collaboration) were indirectly emphasised in the instructions of the activities although they were not explicitly stated in the tables. For example; ‘Poems with Motifs’ activity supported critical thinking skill and enabled students to develop different perspectives through visuals and texts. This situation indicates that the material has the potential to provide implicit skills. In Eryılmaz’s (2021) study titled Investigation of Science and Art Centres Turkish Course Curriculum According to Turkish Course Competencies of Special Talented Students, learning and innovation skills are consistent with our study as the most frequently included skill. In the study conducted by Bal (2018), it was determined that learning and innovation skills were the most frequently included skills.

The skills under the heading of ‘Life and Career Skills’ were included 36 times in total, and while flexibility and leadership skills were included in only 1 activity under this skill, the most common skills were social and intercultural skills 23, responsibility 6, adaptation, initiative and self-direction 3 times. The fact that leadership skills were included in only one activity within the scope of ‘Life and Career Skills’ reveals that such skills are not sufficiently supported in the material. This finding is in line with the results of other studies (Bahşi and Gençer 2024) on BİLSEM geography materials. However, the fact that flexibility and adaptation skills are less included reveals that the material should be handled more comprehensively in terms of individual development and adaptation to changing conditions. This finding is in line with the Turkish textbook review conducted by Bahşi and Gençer (2024). In this study, it was emphasised that skills such as leadership and innovation were not sufficiently represented. Eker and Elekoğlu (2020) identified leadership and innovation as the least represented skill in 5th, 6th, 7th and 8th grade Turkish course materials. Both in this study and in other studies, Eker and Elekoğlu (2020); Eryılmaz (2021) suggest that the fact that life and career skills are not sufficiently emphasised may cause problems.

The need to keep pace with the rapid development of information and communication technologies (ICTs), the necessity to understand and cope with the international economy have made continuous transformation in the lives of individuals and the way they work and learn inevitable (Voogt & Roblin, 2012). For this reason, the content of the education given to students and the targeted skills are also renewed according to the needs of the age. Within the framework of the Partnership for 21st Century Skills (P21) prepared in this direction, 21st century skills are classified as learning and innovation skills, life and career skills, information media and technology skills. With this classification, the P21 framework enables individuals to keep pace with today’s world.

‘Information, Media and Technology’ skills are mentioned 12 times in total and it is seen that they are given very little space. Among the skills under these skills, which have a

critical importance in today's digital age (Bozkurt 2017; Curacı 2021), information literacy and media literacy were included 3 times and information and communication technology competence 6 times. The fact that skills such as information and communication technology competence under the heading of 'Information, Media and Technology Skills' are included in only 6 activities raises the question of whether they are compatible with the digitalising world of our age. This situation was also expressed in the study conducted by Eryilmaz (2021). Educational materials should be supported with richer and more comprehensive content to develop students' skills in accessing information, analytical thinking and effective use of digital tools (Altay, 2020; Sur, 2023).

Giriş

Hızla dönüşen dünyada bireylerin yalnızca bilgiye sahip olmaları yeterli olmayıp, bu bilgiyi anlamlandırabilmeleri, eleştirel bir bakış açısıyla yorumlayabilmeleri ve yenilikçi çözümler üretebilmeleri beklenmektedir. Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki (BİT) hızlı gelişime ayak uydurma ihtiyacı, uluslararası ekonomiyi anlama ve onunla başa çıkma gerekliliği, bireylerin yaşam, çalışma ve öğrenme biçimlerinde sürekli bir dönüşümü zorunlu kılmaktadır (Voogt & Roblin, 2012).

Dijitalleşme, yapay zekâ ve küreselleşme gibi dinamiklerin etkisiyle şekillenen bu çağda, bireylerin başarılı olabilmesi için 21. yüzyıl becerilerinin kritik bir rol oynadığı düşünülmektedir (Akcan vd., 2023; OECD, 2018; P21, 2019). Bu doğrultuda, eğitim sistemlerinin de bu becerileri kazandıracak şekilde güncellenmesi gerekmektedir (Arslan, 2020). Partnership for 21st Century Skills (P21) çerçevesinde 21. yüzyıl becerileri; öğrenme ve inovasyon becerileri, yaşam ve kariyer becerileri ile bilgi, medya ve teknoloji becerileri olarak sınıflandırılmıştır. Bu becerilerin kazanımında özel yetenekli öğrencilerin, tipik gelişim gösteren akranlarına göre daha başarılı oldukları belirtilmektedir. Çünkü özel yetenekli bireyler, düşünme yapısı gereği daha hızlı öğrenen, bilgiye meraklı, üst düzey yaratıcı düşünme ve problem çözme becerilerine sahip bireylerdir (Gur, 2011; Kelemen, 2013; Sak, 2020). Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından yayınlanan BİLSEM yönergesinde özel yetenekli bireyler, "yaşıtlarına göre daha hızlı öğrenen; yaratıcılık, sanat, liderlik alanlarında öne çıkan, özel akademik yeteneğe sahip, soyut fikirleri anlayabilen, ilgi alanlarında bağımsız hareket edebilen ve yüksek düzeyde performans gösteren bireyler" olarak tanımlanmaktadır (MEB, 2019).

Özel yetenekli bireylerin farklı eğitim ihtiyaçlarının karşılanması, toplumlar açısından önemli bir zorluk oluşturmaktadır (Alqahtani & Alqahtani, 2023). Türkiye'de bu ihtiyacı karşılamak amacıyla Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM) kurulmuştur. BİLSEM'lerin temel amacı, özel yetenekli öğrencilerin potansiyellerini en üst düzeye çıkarmaktır (Çelikten, 2017). Bu hedefe ulaşabilmek için eğitimde kullanılan ders materyalleri büyük bir önem taşımaktadır. Bu bağlamda, 2020 yılında Millî Eğitim Bakanlığı'nın resmî web sitesinde 19 farklı alana ait yardımcı ders materyalleri yayımlanmıştır. Bu materyaller, alan uzmanları tarafından özel yetenekli öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun olarak, 21. yüzyıl becerilerini geliştirmeyi hedefleyen bir yapıda hazırlanmıştır. Bu becerilerin kazanımı, özel yetenekli öğrenciler için tipik gelişim gösteren akranlarına oranla daha kritik bir öneme sahiptir. Çünkü bu bireylerin düşünme yapıları gereği hızlı öğrenme, bilgiye duydukları merak ve üst düzey yaratıcı düşünme becerileri, hem bireysel hem de toplumsal kalkınma açısından büyük katkı sağlayabilecek bir potansiyele sahiptir (Gur, 2011; Kelemen, 2013; Sak, 2020).

Literatür incelendiğinde, BİLSEM yardımcı ders materyallerinin farklı değişkenler açısından ele alındığı çalışmalar mevcuttur (Altundağ & Ünlü, 2024; Can, 2024; Örgü Yaşar, 2024). Örneğin, Eryılmaz (2021) tarafından yapılan "Bilim ve Sanat Merkezleri Türkçe Dersi Öğretim Programının Özel Yetenekli Öğrencilerin Türkçe Dersi Yetkinliklerine Göre İncelenmesi" başlıklı çalışmada, Türkçe öğretim programı 21. yüzyıl becerileri açısından değerlendirilmiştir. Benzer şekilde, Bahşi & Genç (2024) tarafından yapılan çalışmada, Türkçe ders kitabındaki etkinlikler 21. yüzyıl becerileri kapsamında ele alınmıştır. Türkçe derslerinin, öğrencilerin eleştirel düşünme, problem çözme ve iletişim becerilerini geliştirmede merkezi bir rol oynadığı göz önüne alındığında, Bilsem Türkçe Etkinlik Kitabı'nın bu açıdan henüz incelenmemiş olması, bu alandaki boşluğu gidermek için önemli bir araştırma ihtiyacını ortaya koymaktadır. Türkçe eğitiminin, öğrencilerin kültürel bilinç ve empati gibi sosyal-duygusal becerilerini geliştirme potansiyeli de dikkate alındığında, bu alandaki bir çalışma eğitimde bütüncül bir

yaklaşım sunma açısından önem arz etmektedir. Bu doğrultuda, yapılacak olan çalışmanın literatüre katkı sağlaması amaçlanmaktadır. Bu araştırmada, Türkçe alanı yardımcı ders materyalinin P21 çerçevesi (The Partnership for 21st Century Learning) doğrultusunda 21. yüzyıl becerileri açısından incelenmesi amaç edinilmiştir (P21, 2019). Çalışmanın amacı doğrultusunda aşağıda verilen sorulara cevap aranmıştır:

1. BİLSEM Türkçe alanı yardımcı ders materyalinde hangi 21. Yüzyıl becerileri Öğrenme ve İnovasyon becerilerine yer verilme sıklığı nedir?
2. BİLSEM Türkçe alanı yardımcı ders materyalinde hangi 21. Yüzyıl becerileri Yaşam ve Kariyer Becerilerine yer verilme sıklığı nedir?
3. BİLSEM Türkçe alanı yardımcı ders materyalinde hangi 21. Yüzyıl becerileri Bilgi, Medya ve Teknoloji becerilerine yer verilme sıklığı nedir?

Yöntem


Araştırmanın Modeli

Araştırmanın amacı doğrultusunda nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi kullanılmış olup, verilerin değerlendirilmesinde betimsel analize yer verilmiştir. Doküman inceleme yöntemi, araştırmacı tarafından belirlenen ve orijinalliği kontrol edilen konuyla ilgili dijital ve yazılı materyalin çalışmanın amacı doğrultusunda incelenmesidir (Creswell, 2017; Özkan, 2023; Özmen & Karamustafaoğlu, 2019). Doküman analizi yöntemi, özellikle ders kitaplarının veri kaynağı olarak kullanıldığı araştırmalarda belirli aşamalar çerçevesinde uygulanmaktadır. Bu aşamalar, incelenecek materyalden örneklem seçimi, analiz kategorilerinin oluşturulması, analiz birimlerinin tanımlanması ve elde edilen verilerin nicel bir biçimde sunulmasını içermektedir. Bu çalışmada, incelenen ders materyali belirtilen bu aşamaların rehberliğinde detaylı bir şekilde analiz edilmiştir. (Miles vd., 2020). Aynı zamanda çalışmada P21 çerçevesinde yer alan 21. Yüzyıl becerileri ve alt becerileri temel alınarak incelemeler yürütülmüştür (P21, 2019).

İncelenen Doküman

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından özel yetenekli çocukların özelliklerine uygun olarak hazırlanan yine MEB'in resmî Web sitesinde 2022 yılında yayınlanan "BİLSEM Türkçe Alanı Yardımcı Ders Materyali" kitabı toplam 65 etkinlikten oluşmaktadır. Kitap, içinde bulunduğumuz çağın gereklilikleri doğrultusunda uygun içeriklerin düzenlenmesi ve öğrencilere kazandırılması beklenen becerilerle donatılarak hazırlanmıştır. Kitapta her bir etkinliğin başında; etkinliğin adı, etkinlik ile ilgili tüm materyalleri içeren karekod, eğitim programı, tema, süre, disiplinler arası işbirliği ve etkinliğin içerdiği etkinlik künyesi yer almaktadır. Ders materyalinde aynı zamanda her etkinliğin sonunda etkinliğe ait değerlendirme formları yer almakla birlikte bazı etkinliklerde belirten becerilere uygun ek etkinlik önerileri bulunmaktadır.

Şekil 1. BİLSEM Türkçe Alanı Yardımcı Ders Materyali Etkinlik Künyesi Örneği



Etkinlikle ilgili tüm materyallere ulaşmak için karekodu okutunuz.

ETKİNLİK ADI:	ÜÇ KARDEŞ
EĞİTİM PROGRAMI:	Destek
TEMA:	Örüntü
SÜRE:	40 dk. + 40 dk.
DİSİPLİNLER ARASI İŞ BİRLİĞİ:	Görsel Sanatlar
BE CERİLER:	Okuma, yazma, konuşma; eleştirel, yaratıcı düşünme

Verilerin Toplanması ve Analizi

Doküman analiz yöntemi ile incelenecek veriler; örneklem seçimi, analiz kategorilerinin oluşturulması, analiz birimlerinin tanımlanması ve elde edilen verilerin sistematik bir şekilde sunulmasını içermektedir. Doküman analizi sürecinin ilk aşaması olan örneklem seçiminde, öncelikle alanyazın taranmış ve mevcut literatürdeki boşluğu doldurmak amacıyla BİLSEM Türkçe Alanı Yardımcı Ders Materyali tercih edilmiştir. Analiz kategorilerinin belirlenmesi aşamasında, 21. yüzyıl becerilerini en kapsamlı şekilde ele alan P21 sınıflandırması temel alınmıştır. Bu doğrultuda analiz birimlerinin tanımlanması sürecinde, 21. yüzyıl becerilerinin temel bileşenleri olan "öğrenme ve inovasyon becerileri", "yaşam ve kariyer becerileri" ile "bilgi, medya ve teknoloji becerileri" kategorileri belirlenmiştir. Son aşama olan verilerin analizi sürecinde, BİLSEM Türkçe Alanı Yardımcı Ders Materyali'nde yer alan etkinlikler, 21. yüzyıl becerileri bağlamında değerlendirilmiş ve betimsel analiz yöntemi uygulanmıştır. Elde edilen bulgular, "öğrenme ve inovasyon becerileri", "yaşam ve kariyer becerileri" ile "bilgi, medya ve teknoloji becerileri" başlıkları altında sistematik ve tutarlı bir biçimde sunulmuştur.

Geçerlik ve Güvenirlik

İçerik analizinin güvenilirliği kodlama sürecinde sağlanmaktadır. Kodlamalar sırasında iki farklı araştırmacının farklı zamanlarda aynı kodlara ulaşması gerekmektedir (Tavşancıl ve Aslan, 2001). Bu doğrultuda P21 sınıflaması kullanılarak yapılan veri analizinin geçerliliğini ve güvenilirliğini sağlamak için araştırmacılar dokümanı ilk olarak ayrı ayrı incelemişler, kendi kod ve kategorilerini oluşturmuşlardır. Her iki araştırmacı da incelenen etkinlikleri becerilere göre not etmiştir. Sonrasında araştırmacılar bir araya gelerek 21.yüzyıl becerilerini içerdiğini düşündükleri etkinlikleri karşılaştırmış ve kodlamada ki tutarlılığa bakılmıştır. Kodlamalar yapıldıktan sonra güvenilirlik katsayılarını hesaplamada Güvenirlik katsayısı = uzlaşma sayısı / (uzlaşma sayısı + uzlaşmama sayısı) formülünden yararlanılmıştır. Elde edilen kodlamalar neticesinde iki araştırmacının uzlaşma güvenirlik katsayısı 0,91 olarak hesaplanmıştır. Şencan (2005)'a göre güvenirlik kat sayısının 0,70 üzerinde olması gerekmektedir. Bu durumda elde edilen güvenirlik katsayısı kabul edilebilir düzeyde olduğu söylenebilir.

Araştırma Etiği

Mevcut araştırma süresince “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” çerçevesinde hareket edilmiştir.

Bulgular

Çalışmada Türkçe alanı yardımcı ders materyalinin P21 çerçevesi doğrultusunda 21. yüzyıl becerileri açısından incelenmesi amaç edinildiğinden, araştırmacılar tarafından oluşturulan doküman inceleme formu ile etkinlikler incelenmiştir. Ayrıca etkinlik tablolarında yer alan etkinlik künyesinde incelenen becerilere ilişkin bilgi verilmesi dışında etkinliklerin içeriğinde yer alan becerilere ilişkin anahtar kelimelerin yer aldığı beceriler ilgili kategorilere dahil edilmiştir. Bu sebeple araştırmanın bu bölümünde BİLSEM Türkçe alanı yardımcı ders materyalinde yer alan 65 etkinliğin 21.yüzyıl (P21, 2019) becerileri kapsamında incelenmesinden ve araştırmacılar tarafından oluşturulan anahtar kelimeler dahilinde elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Aşağıda Tablo 1’de doküman incelemesine örnek teşkil edecek bazı etkinliklere ilişkin kodlamalara yer verilmiştir.

Tablo 1. Doküman İnceleme Formu Örneği

Etkinlik No	Öğrenme ve İnovasyon Becerileri					
	Yaratıcılık	İnovasyon	Eleştirel düşünme	Problem çözme	İletişim	İşbirliği
Etkinlik 4 Motifli Şiirler	+	+	+		+	
Etkinlik7 Çocuk Oyunları	+			+	+	+
Etkinlik 33 Grafik Tablolu- Yorum	+			+	+	+
Etkinlik 32 Öğren/Öğret	+				+	+
Etkinlik 64 Masal Aşuresi	+		+			

Tablo 2’de araştırmacılar tarafından belirlenen beş etkinlik seçilmiş olup, bu etkinlikler yalnızca künyelerinde belirtilen beceriler üzerinden değil, aynı zamanda etkinliklerin yönergeleri, kazanımları ve içeriği detaylı bir şekilde incelenerek değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda, doküman inceleme formunda ilgili beceri sütunu işaretlenerek veri analizine dahil edilmiştir. Örneğin; “Motifli Şiirler” adlı etkinliğin beceri tablosunda “eleştirel düşünme” becerisi yer almamaktadır. Ancak etkinlik yönergesinde eleştirel düşünme becerisine, "Kavramları görsel tasarımlarla ifade etmek ile kelimelerle ifade etmek arasında nasıl bir fark oldu?" ve "Aynı kavrama farklı görseller oluşturulmuş olmasının sebepleri neler olabilir?" gibi sorularla öğrencilerin farklı perspektiflerden analiz yapmalarını sağlayarak yer verilmektedir. Bu yüzden inceleme esnasında eleştirel düşünme becerisi de doküman inceleme formunda işaretlenmiştir, yani eleştirel düşünme becerisinin de yer aldığı sonucuna varılmıştır.

"Yaratıcı düşünme" becerisi ise, öğrencilerin özgün şiir yazma sürecine dayalı olarak yer alırken, aynı zamanda metinlerin görsel tasarımlarını inceleyip kavramları açıklamaları, yaratıcılık ve inovasyon becerilerini de kapsamaktadır. Bu, öğrencilerin geleneksel motifleri modern bir bakış açısıyla yeniden tasarlamalarıyla ve semboller aracılığıyla duygu ve düşüncelerini ifade etmeleriyle daha da derinleşmektedir. Bu sebeple veri analizinde kullanılan doküman inceleme formuna söz konusu beceriler işaretlenerek değerlendirmeler yapılmıştır.

“Çocuk Oyunları” adlı 7. etkinlikte ise yardımcı ders materyalinde yer alan etkinlik künyesinde yer almasa da “esneklik, problem çözme ve iletişim” becerileri doküman inceleme formunda işaretlenmiştir. Etkinlikte, öğrencilerin esneklik becerisi, "Bir hafta süre ile elektrikler kesilse nasıl vakit geçirirsiniz?" ve "Bilgisayar oyunları ve internet olmasa hangi çocuk oyunlarını oynarsınız?" soruları aracılığıyla vurgulanmıştır. Bu sorular, öğrencilerin alışkanlıklarının dışında alternatif yollar düşünerek değişen koşullara uyum sağlama becerisini geliştirmelerini destekler. Problem çözme ise derleme formunu kullanarak eski çocuk oyunlarını tespit etmeleri, bu oyunları anlamlandırmaları ve günümüz koşullarına nasıl uyarlanabileceği üzerine çözüm önerileri geliştirmeleri ile teşvik edilmiştir. İletişim becerileri, öğrencilerin aile bireyleriyle görüşerek bilgi toplaması, bu bilgileri derleyip sınıfta sunması ve düşüncelerini akıcı ve etkili bir şekilde ifade etmesiyle geliştirilmiştir.

Etkinlik 33'te yer alan “Grafik Tablolu-Yorum” çalışması, kitaptaki etkinlik künyesinde doğrudan belirtilmemiş olsa da araştırmacılar tarafından detaylı bir şekilde analiz edilerek etkinliğin “yaratıcılık, eleştirel düşünme, iletişim, işbirliği ve bilişim teknolojileri” gibi becerileri içerdiği, doküman inceleme formunda işaretlenerek tespit edilmiştir. Söz konusu etkinlikte, öğrencilerin yaratıcılık becerisi, grafik ve tabloları analiz ederek bunları sütun grafiğine dönüştürme ve bilgilendirici metin yazma gibi görevlerle teşvik edilmektedir. Eleştirel düşünme becerisi, grafik ve tablolardan çıkarılabilecek ve çıkarılamayacak yargıları belirleme sürecinde ön plandadır. İletişim ve işbirliği becerileri ise, grafiklerin yorumlanması ve sınıfta paylaşarak tartışılması sırasında öğrencilerin fikirlerini açık ve etkili bir şekilde ifade etmeleriyle desteklenmektedir. Bilişim teknolojileri ise grafik ve tabloların hazırlanmasında ve sunumunda kullanılabilecek araçlarla ilişkilendirilmiştir.

Ders Materyalinde Öğrenme ve İnovasyon Becerilerinin Yer Alması ile İlgili Bulgular

Türkçe alanı yardımcı ders materyalinde yer alan etkinliklerde “Öğrenme ve inovasyon becerileri başlığı altında, yaratıcılık, inovasyon, eleştirel düşünme, problem çözme, yaratıcılık, iletişim ve işbirliği gibi yetkinlikler incelenmiştir. Tablo 2’ de Öğrenme ve İnovasyon becerilerinin etkinliklerine ilişkin frekans tablosuna yer verilmiştir.

Tablo 2. Ders Materyalinde Yer alan Etkinliklerin Öğrenme ve İnovasyon Becerileri Dağılımı

Öğrenme ve İnovasyon Becerileri	<i>f</i>
Yaratıcılık	62
İnovasyon	4
Eleştirel Düşünme	56
Problem Çözme	23
İletişim	56
İşbirliği	16
Toplam	217

Tablo 2’ e göre ders materyalindeki 65 etkinliğin öğrenme ve inovasyon becerilerine göre dağılımı gösterilmektedir. Öğrenme ve inovasyon becerilerinden “Yaratıcılık” becerisi toplam 62 etkinlikte yer almaktadır. Yaratıcılık becerisi ders materyalinde en fazla kullanılan beceri olarak yer almaktadır. Kitapta yer alan etkinliklerde “yaratıcılık” kategorisi, özellikle “yeni bir hikâye oluşturma”, “masallarda özgün kahramanlar üretmesi sağlanır” gibi kazanımlar içerisinde yer almaktadır. Bessis & Jaqui, (1973)’ e göre yaratıcılık “eski fikirlere yeni kimlikler kazandırma ve bilinenlerden yeni sentezler oluşturma faaliyetleri” tanımı doğrultusunda etkinliklerde yer alan “yeni bir yazım çalışması yaptırılması” ifadesinin geçtiği etkinlikler de yaratıcılık kategorisine dahil edilmiştir. Ayrıca, “işbirliği” kategorisinin bazı etkinliklerde kitabın etkinlik künyesinde belirtilmemiş olsa da etkinlik içerisinde “ikişerli veya dörderli grup oluşturma,

grup çalışması yürütme” gibi ifadelerle yer aldığı görülmektedir. Türk Dil Kurumu’na (TDK, 2022) göre işbirliği, “amaç ve çıkarları bir olanların oluşturduğu çalışma ortaklığı” olarak tanımlanmaktadır. Bu nedenle, kitapta geçen ve yukarıda belirtilen ifadelerin bulunduğu etkinlikler, “işbirliği” kategorisine dahil edilmiştir.

Tablo 2’de görüldüğü üzere Türkçe alanı yardımcı ders materyalinde “Öğrenme ve İnovasyon” becerilerinden en az yer verilen “inovasyon” becerisi olurken en çok yer verilen “yaratıcılık” becerisidir. Ders materyalinde “Eleştirel Düşünme” becerisine 56 etkinlikte yer verilirken, Problem çözme becerisine 23 ve İletişim becerisine ise toplam 56 etkinlikte yer verilmiştir.

Ders Materyalinde Yaşam ve Kariyer Becerilerinin Yer Alması ile İlgili Bulgular

Türkçe alanı yardımcı ders materyalinde yer alan etkinliklerde “Yaşam ve Kariyer” becerileri başlığı altında, esneklik, uyum, girişim ve kendini yönlendirme, sosyal ve kültürlerarası beceriler, liderlik ve sorumluluk gibi yetkinlikler incelenmiştir. Tablo 3’ de Yaşam ve Kariyer becerilerinin etkinliklerine ilişkin frekans tablosuna yer verilmiştir.

Tablo 1. Ders Materyalinde Yer Alan Etkinliklerin Yaşam ve Kariyer Becerileri Dağılımı

Yaşam ve Kariyer Becerileri	f
Esneklik	1
Uyum	3
Girişim ve Kendini Yönlendirme	3
Sosyal ve Kültürlerarası Beceriler	23
Liderlik	1
Sorumluluk	6
Toplam	36

Tablo 3’e göre ders materyalinde yer alan “Yaşam ve Kariyer Becerilerinden” uyum becerisi 3 etkinlikte, girişim ve kendini yönlendirme 3 etkinlikte, sosyal ve kültürlerarası beceriler 23 etkinlikte, liderlik ve esneklik becerisi sadece 1 etkinlikte ve sorumluluk becerisi ise 6 etkinlikte yer almaktadır. Ders materyalinde “yaşam ve inovasyon becerilerinden” en az liderlik ve esneklik becerisi, en çok sosyal ve kültürlerarası becerilere yer verilmektedir.

Ders Materyaline Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerilerinin Yer Alması ile İlgili Bulgular

Türkçe alanı yardımcı ders materyalinde yer alan etkinliklerde “Bilgi, Medya ve Teknoloji becerileri başlığı altında, bilgi okuryazarlığı, medya okuryazarlığı ve bilgi ve iletişim teknolojileri yeterliliği gibi yetkinlikler incelenmiştir. Tablo 4’ de Bilgi, Medya ve Teknoloji becerilerinin etkinliklerine ilişkin frekans tablosuna yer verilmiştir.

Tablo 2. Ders Materyalinde Yer Alan Etkinliklerin Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri Dağılımı

Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri	f
Bilgi Okuryazarlığı	3
Medya Okuryazarlığı	3
Bilgi ve İletişim Teknolojileri Yeterliliği	6

Tablo 4'e göre ders materyalinde yer alan "Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerilerinden", bilgi okuryazarlığı becerilerine 3 etkinlikte, medya okuryazarlığı becerilerine 3 etkinlikte, bilgi iletişim teknolojileri yeterliği becerilerine ise 6 etkinlikte yer verilmiştir. Ders materyalinde yer alan etkinliklerde "Bilgi, medya ve teknoloji becerileri" oldukça az yer aldığı görülmektedir.

Tartışma

Bu araştırmada, Türkçe alanı yardımcı ders materyalinin P21 çerçevesi dikkate alınarak 21. yüzyıl becerileri açısından incelenmesi amaçlanmaktadır. Çalışmada incelenen doküman, Millî Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) resmî web sitesinde 2022 yılında yayımlanan "BİLSEM Türkçe Alanı Yardımcı Ders Materyali" kitabıdır. Bu kitapta, Türkçe dersine yönelik çeşitli becerileri içeren toplam 65 etkinlik yer almaktadır. Araştırmacılar, etkinlikleri ayrı ayrı inceleyerek, becerileri kodlara ve kategorilere ayırmıştır.

Çalışmada, bahsi geçen ders materyalinde "Öğrenme ve İnovasyon Becerileri" toplamda 217 kez tekrar edilmiştir. Bu beceri kategorisi altında yaratıcılık becerisine 62, inovasyon becerisine 4, eleştirel düşünme becerisine 56, problem çözme becerisine 23, iletişim becerisine 56 ve iş birliği becerisine ise 16 etkinlikte yer verildiği tespit edilmiştir. Materyalde en çok yer verilen becerilerin "Öğrenme ve İnovasyon Becerileri" olduğu görülmektedir. Özellikle yaratıcılık (62 etkinlik), eleştirel düşünme ve iletişim becerilerinin ağırlıklı olarak vurgulandığı belirlenmiştir. Bu bulgu, Bessis & Jaqui (1973) tarafından yapılan çalışmada, yaratıcılığın "eski fikirlere yeni kimlikler kazandırma" olarak tanımlanmasıyla örtüşmektedir. Ayrıca, bazı becerilerin (eleştirel düşünme, iş birliği) tablolar içerisinde doğrudan belirtilmemesine rağmen etkinliklerin yönergelerinde dolaylı olarak vurgulandığı tespit edilmiştir. Örneğin, "Motifli Şiirler" etkinliği, eleştirel düşünme becerisini desteklemekte ve öğrencilerin görseller ile metinler üzerinden farklı perspektifler geliştirmelerine olanak tanımaktadır. Bu durum, materyalin örtük becerileri de kazandırmaya yönelik bir potansiyel taşıdığını göstermektedir. Eryılmaz (2021) tarafından yapılan "Bilim ve Sanat Merkezleri Türkçe Dersi Öğretim Programının Özel Yetenekli Öğrencilerin Türkçe Dersi Yetkinliklerine Göre İncelenmesi" adlı çalışma, öğrenme ve inovasyon becerilerinin en çok vurgulanan beceri olduğunu belirlemiş olup, bu bulgu çalışmamızla tutarlıdır. Benzer şekilde, Mazhar (2018) tarafından yapılan çalışmada da öğrenme ve inovasyon becerilerinin en fazla yer verilen beceriler olduğu tespit edilmiştir.

"Yaşam ve Kariyer Becerileri" başlığı altında yer alan beceriler toplamda 36 kez vurgulanmıştır. Bu beceri kategorisi içinde, esneklik ve liderlik becerisi yalnızca bir etkinlikte yer alırken, en fazla vurgulanan becerinin sosyal ve kültürlerarası beceriler olduğu (23 kez) belirlenmiştir. Bunun yanı sıra, sorumluluk becerisine 6, uyum, girişimcilik ve kendini yönlendirme becerilerine ise 3 kez yer verilmiştir. "Yaşam ve Kariyer Becerileri" kapsamında liderlik becerisinin yalnızca bir etkinlikte yer alması, bu tür becerilerin materyalde yeterince desteklenmediğini ortaya koymaktadır. Bu bulgu, BİLSEM coğrafya materyallerine yönelik yapılan diğer çalışmaların (Bahşi & Genç, 2024) sonuçlarıyla uyumludur. Ancak, esneklik ve uyum becerilerinin az yer alması, materyalin bireysel gelişim ve değişen koşullara adaptasyon açısından daha kapsamlı bir şekilde ele alınması gerektiğini göstermektedir. Bu bulgu, Bahşi & Genç (2024) tarafından yapılan Türkçe ders kitabı incelemesiyle de paralellik göstermektedir. Eker ve Elekoğlu (2020), 5., 6., 7. ve 8. sınıf Türkçe ders materyallerinde liderlik ve inovasyon becerilerinin en az yer verilen beceriler olduğunu belirlemiştir. Hem bu çalışmada hem de diğer çalışmalarda (Eker & Elekoğlu, 2020; Eryılmaz, 2021), yaşam ve kariyer becerilerine yeterince ağırlık verilmemiş olmasının problem yaratabileceği düşünülmektedir. Gömleksiz, Sinan & Doğan (2019) ise öğrencilerin yaşam ve kariyer becerilerinin önemini vurgulamış olup, bu becerilerin

bireylerin yaşamı boyunca farklı sorunlarla baş edebilmesi ve yeni durumlara ayak uydurabilmesi bakımından kritik olduğunu ifade etmiştir. Bu becerilere yeterli donanıma sahip öğrencilerin, yaşam boyu öğrenme, etkin üretkenlik, motivasyon sağlama, etkili iletişim kurma ve problem çözme becerilerini kullanabilecekleri belirtilmiştir (Eryılmaz, 2021).

"Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri" toplamda 12 kez vurgulanmış olup, oldukça az yer verildiği tespit edilmiştir. Günümüzün dijital çağında kritik bir öneme sahip olan bu beceriler (Bozkurt, 2017; Curacı, 2021) altında yer alan bilgi okuryazarlığı ve medya okuryazarlığı becerilerine 3, bilgi ve iletişim teknolojileri yeterliliğine ise 6 kez yer verilmiştir. "Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri" başlığında yer alan bilgi iletişim teknolojileri yeterliliği gibi becerilerin yalnızca 6 etkinlikte yer alması, çağımızın dijitalleşen dünyasına yeterince uyum sağlayıp sağlamadığı konusunda tartışmalara neden olmaktadır. Bu durum, Eryılmaz (2021) tarafından yapılan çalışmada da dile getirilmiştir. Eryılmaz'ın araştırması, Türkçe derslerinde bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımının sınırlı olduğunu ve bunun öğrencilerin dijital yeterliliklerini geliştirme fırsatlarını kısıtladığını ortaya koymuştur. Buna rağmen, ders materyalinde bu becerilere sınırlı yer verilmiş olması, öğrencilere çağın gereklerine uygun yeterliliklerin kazandırılması açısından yetersiz kalmaktadır. Eğitim materyalleri, öğrencilerin bilgiye erişim, analitik düşünme ve dijital araçları etkili kullanma becerilerini geliştirecek şekilde daha kapsamlı içeriklerle desteklenmelidir (Altay, 2020; Sur, 2023). Bu eksiklik, gelecekteki bireysel ve toplumsal ihtiyaçları karşılamada önemli bir boşluk yaratabilir. Ayrıca, MEB (2011) tarafından yayımlanan "21. Yüzyıl Öğrenci Profili" raporunda, bilimsel okuryazarlığın önemi, teknoloji kullanımında seçici ve etkili olunması ve dünya vatandaşı olmanın gerekliliği vurgulanmıştır. Çalışmamızın sonuçlarından farklı olarak, Eker & Elekoğlu (2020), 5., 6., 7. ve 8. sınıf Türkçe ders materyallerinde en çok yer verilen becerinin "Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri" olduğunu belirlemiştir. Araştırma sonuçlarına dayanarak şu önerilerde bulunulabilir:

1. BİLSEM müfredatlarında ve yardımcı kaynaklarda 21. yüzyıl becerilerinin tamamına daha kapsamlı bir şekilde yer verilmelidir,
2. BİLSEM' ler de kullanılan diğer alanlardaki yardımcı ders materyallerinin 21. yüzyıl becerileri açısından incelenmelidir,
3. Özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde 21. yüzyıl becerilerini geliştirmeye yönelik faaliyet ve ders içerikleri güçlendirilmelidir.

Kaynakça

- Akcan, C., Doğan, M., & Ablak, S. (2023). Eğitim alanında 21. yzzyıl becerileri ile ilgili yapılan araştırmaların bibliyometrik analizi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakóltesi Dergisi*, 43(1), 331-362. <https://doi.org/10.17152/gefad.1111443>
- Alqahtani, R., & Alqahtani, M. A. (2023). Heterogeneity across Australian ICT policies for education of gifted students. *Heliyon*, 9(8), e19103. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e19103>
- Altay, N. (2020). Ortaokul sosyal bilgiler ders kitaplarının beceriler açasından incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakóltesi Dergisi*, 41, 276-297. <https://doi.org/10.33418/Ataunikkefd.805054>
- Altundağ, M., & Ünlü, M. (2024). Bilim ve sanat merkezlerinde (BİLSEM) kullanılan coğrafya alanı ders materyalinin çeşitli öz nitelikler açasından incelenmesi. *International Journal of Geography and Geography Education*, 52, Article 52. <https://doi.org/10.32003/igge.1470618>
- Arslan, A. (2020). Öğretmen adayları perspektifinden pandemi öncesi ve sonrası öğrencilere kazandırılması gereken 21. yzzyıl becerilerinin belirlenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 553-571. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.779446>
- Bahşı, N., & Gençer, G. (2024). Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerin 21. yzzyıl becerileri bağlamında incelenmesi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(2), Article 2. <https://doi.org/10.33437/ksusbd.1433238>
- Bessis, P., & Jaqui, H. (1973). *Yaratıcılık nedir?* İstanbul Reklam Yayınları.
- Bozkurt, S. (2017). Özel eğitimde dijital destek: Yardımcı teknolojiler. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 37-60.
- Can, C. (2024). BİLSEM lise matematik yardımcı ders materyali etkinliklerinin Purdue modeli ve etkinlik tasarım prensiplerine göre incelenmesi [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi].
- Creswell, J. W. (2017). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (4th ed.). SAGE.
- Curacı, U. T. (2021). Eğitimde teknolojinin kullanımı. *Kamu Yönetimi ve Teknoloji Dergisi*, 3(2), 166-174.
- Çelikten, Y. (2017). Gifted children and BILSEM. *Turkish Journal of Educational Studies*, 4(3), 0-0.
- Eker, C., & Akar Elekoğlu, A. (2020). Ortaokul Türkçe dersi öğretim programı kazanımlarının 21. yzzyıl becerileri açasından incelenmesi. *The Journal of International Education Science*, 24(7), 1-19.

- Eryılmaz, R. (2021). Bilim ve sanat merkezleri Türkçe dersi öğretim programının özel yetenekli öğrencilerin Türkçe dersi yetkinliklerine göre incelenmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(2), 34-48.
- Gömlüksiz, M. N., Sinan, A. T., & Doğan, F. D. (2019). Türkçe, Türk dili ve edebiyatı ile çağdaş Türk lehçeleri öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerileri yeterlik algıları. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 7(19), 163-185.
- Gur, C. (2011). Do gifted children have similar characteristics? Observation of three gifted children. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 12, 493-500. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.02.061>
- Kelemen, G. (2013). Gifted children, special needs and special education. In I. Boldea (Ed.), *Vasile Goldis Western University of Arad* (pp. 164-172).
- Mazhar, B. A. L. (2018). Türkçe dersinin 21. yüzyıl becerileri açısından incelenmesi. *Turkish Studies*, 13(4), 49-64.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2019). *21. yüzyıl becerileri ve değerlere yönelik araştırma raporu*. https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2023_05/11153521
- Miles, M. B., Huberman, A. M., & Saldaña, J. (2020). *Qualitative data analysis: A methods sourcebook* (4th ed.). SAGE.
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2018). *The future of education and skills: Education 2030 (OECD Learning Framework 2030)*. <https://www.oecd.org/education/2030-project/>
- Örge Yaşar, F. (2024). BİLSEM Türkçe etkinlik kitabının alternatif ölçme ve değerlendirme tekniklerinin kullanımı açısından incelenmesi. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 16, 369-390. <https://doi.org/10.51531/korkutataturkiyat.1480249>
- Özkan, U. B. (2023). *Eğitim bilimleri araştırmaları için doküman inceleme yöntemi* (6. baskı). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Özmen, H., & Karamustafaoğlu, O. (Ed.). (2019). *Eğitimde araştırma yöntemleri* (2. baskı). Pegem Akademi.
- Partnership for 21st Century Learning (P21). (2019). *Framework for 21st century learning*. <https://www.battelleforkids.org/networks/p21>
- Sak, U. (2020). *Üstün zekâlılar: Özellikleri, tanılanmaları, eğitimleri* (7. baskı). Vize Akademik.
- Sur, E. (2023). Türkçe ders kitaplarına yönelik hazırlanan çalışmalardaki eğilimler. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 12(1), 194-220. <https://doi.org/10.7884/TEKE.5615>
- Şencan, H. (2005). *Sosyal ve davranışsal ölçümlerde güvenilirlik ve geçerlilik* (1. baskı). Seçkin Yayıncılık.

Türk Dil Kurumu. (2023). *İş birliği*. Türk Dil Kurumu Sözlükleri. <https://sozluk.gov.tr/>

Tavşancıl, E., & Aslan, A. E. (2001). *Sözel, yazılı ve diğer materyaller için içerik analizi ve uygulama örnekleri*. Epsilon.

Voogt, J., & Roblin, N. (2012). Teaching and learning in the 21st century: A comparative analysis of international frameworks. *Journal of Curriculum Studies*, 44, 299-321.

Creative Commons licensing terms Authors will retain the copyright of their published articles agreeing that a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0) terms will be applied to their work. Under the terms of this license, no permission is required from the author(s) or publisher for members of the community to copy, distribute, transmit or adapt the article content, providing a proper, prominent and unambiguous attribution to the authors in a manner that makes clear that the materials are being reused under permission of a Creative Commons License. Views, opinions and conclusions expressed in this research article are views, opinions and conclusions of the author(s). Atlas Publication and Turkish Special Education Journal: International Research shall not be responsible or answerable for any loss, damage or liability caused in relation to/arising out of conflict of interests, copyright violations and inappropriate or inaccurate use of any kind content related or integrated on the research work. All the published works are meeting the Atlas Publishing requirements and can be freely accessed, shared, modified, distributed and used in educational, commercial and non- commercial purposes under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0).